

„Mindannyian testvérek” Program – Afrika témahét

Az óraterv/tématerv/projekt készítő pedagógus:	Dr. Berzsényi Emese (BME GTK MPT)
Az óraterv/tématerv/projekt címe:	Ismerkedés Afrikával és a Kongói Demokratikus Köztársasággal
Az óraterv/tématerv/projekt összefoglalója (2-5 mondat):	<p>A tanulók a történelem tantárgy keretében ismerkednek az afrikai kontinens történetével és kultúrájával, ezen belül is kiemelten a Kongói Demokratikus Köztársasággal.</p> <p>Célirányosan átismétlik az általános iskolában földrajzból és biológiából tanultakat, majd összehasonlító módon kiegészítik az ókorról és a középkorról szóló történelmi ismereteikkel.</p> <p>Fő téma a környezet szépsége, a kultúra ősisége, az állatvilág, a növényvilág, az ásványi kincsek gazdagsága.</p> <p>Mindennapok a Kongói Demokratikus Köztársaságban: Az ország megismerése a Google Térkép (Maps) segítségével.</p>
Korosztály/szint:	9. évfolyam - TÖRTÉNELEM
Időigény/tanóra:	4X1 óra

(Az óraterv/tématerv/projekt címe)

Tevékenység	Időtartam	Munkaformák, módszerek	Eszközök, mellékletek
1. óra – Afrikáról általában			
1.1 Ráhangolódás	10 perc	Tanári tájékoztató	Nagy világtérkép / Google Maps
<p>A projektet vezető pedagógus röviden ismerteti a témát, elmagyarázza az érzékenyítés lényegét és a másság megértésének szükségességét. Mert ez egy utazás virtuálisan és gondolatban egy számunkra ismeretlen világba, amelyről akkor is csak körültekintően alkothatunk véleményt, ha legalább egy picit tisztában vagyunk helyével a térképen.</p>			

1.2 Ismeretek felrészítése, rendezése	20-25 perc	A pedagógus címszavakban felírja a legfontosabb fogalmakat, vagy erre rávezeti a tanulókat	Tábla – érdemes figyelni a táblaképre, pl. középre írja fel, hogy AFRIKA és köré az elhangzó fogalmakat!
<p>A „Kinek mi jut eszébe Afrikáról?” kérdésre a pedagógus igyekszik összegyűjteni a fontosabb fogalmakat és mindent felírni a táblára. Remélhetőleg sok apróság és néhány fontos dolog is megnevezésre kerül majd. Köztük a kontinens fekvése, éghajlata, lakói, növény- és állatvilága, földrajz sajátosságai, nevezetességei stb. Írjunk minél több dolgot a táblára, nyugodtan legyen tele, így tudjuk bemutatni a kontinens sokrétűségét, érdekességét.</p>			
1.3 Következő alkalom feladatainak megbeszélése, kiosztása	10-15 perc	Pedagógus és a tanulók is egyeztetnek, jegyzetelnek	Füzet, írószer
<p>Ülésrend szerint 4-5 fős csoportokban választhatnak a tanulók egy tágabb fogalmat pl. állatvilág. Erről kell felkészülniük úgy, hogy mindenkinek adott feladata legyen a csoportban. A legközelebbi alkalommal/órán egy összesített képi prezentáció részeként 5-8 percben ismertetni tudják. Itt vagy mindenki elmondja pár mondatban a saját részét, vagy valaki narrátorként mindenkiét.</p> <p>Minden tanuló a saját kutatását írásbeli házi dolgozatként is beadja a legközelebbi alkalomig, amire motiváló tényezőként jó jegyet, plusz pontot kaphat. (maximum 1-2 füzetoldal, vagy 0,5-1 gépelt oldal)</p>			
2. óra – Afrika bemutatása			
2.1 Ráhangolódás – Ki mivel készült? Kik szeretnék kezdeni?	2-3 perc	Tanári gyors szervezés	IKT eszközök a prezentációk bemutatásához
<p>Praktikus a prezentációkat már az óra előtti szünetben feltölteni.</p>			
2.2 óra – Tanulói beszámolók	40 perc	Tanuló beszámolók	IKT eszközök lehetőség szerint
<p>A tanár már megkapta a házi dolgozatokat, így ellenőrizni tudja minden tanuló munkáját. A közös tudásadás egymás meghallgatása nem csak a projekt tárgyára érzékenyíti a tanulókat, hanem egymás iránt is. Ez egy nagyon intenzív óra lehet.</p>			

2.3 óra – Tanulói beszámolók	2-3 perc	A pedagógus lezárja az órát, konklúzió, dicséret	szóbeli
Megtörtént az általános ismerkedés az afrikai kontinenssel.			
3. óra – Afrika történelme			
3.1 óra Ráhangolódás, ismétlés	5-10 perc	Tanári ismétlő kérdések, kiegészítések	szóbeli
Az előző alkalom óta eltelt idő függvényében érdemes kicsit feleleveníteni az ismereteket.			
3.2 óra – Afrika történelmének rövid, de átfogó ismertetése	30-35 perc	Tanári interaktív előadás	történelem atlasz nyomtatott és/vagy online változat
<p>A történelem atlasz segítségével nézzük meg hány helyen szerepel az afrikai kontinens egésze. Itt már mindenhol említjük meg és keressük meg a térképen a Kongói Demokratikus Köztársaságot, illetve annak elődállamait, államalakulatait.</p> <p><u>Részletesebben:</u> Őskor – az ember elterjedése a földön; a földművelés, az állattartás és a fazekasság elterjedése. Az őkori és középkori Afrikáról, annak királyságairól, birodalmairól, a vallások terjedéséről a hivatalos tananyagban nincs szó, így ehhez nincsenek térképek az atlaszban. Ehhez külön forrás: <i>J.D. Fage és W. Tordoff (2004): Afrika története. Osiris Kiadó, Budapest</i></p> <p><u>Érintőlegesen</u> és az atlaszsal való ismerkedés szintjén, mert ez a következő évfolyamokban lesz majd felmenő rendszerben a projekt tárgya: Koraújkor – A nagy földrajzi felfedezések és a korai gyarmatosítás. Újkor – Afrika a 16-18. században. Rabszolgakereskedelem; Afrika gyarmatosítása 1914-ig; Jelenkor – A gyarmattartó országok gyarmatai és mandátum területei az 1920-as években; A kétpólusú világ és konfliktusai; A gyarmatok függetlenné válása Afrikában és Ázsiában; A föld vallási kultúrái a második ezredfordulón; A globalizálódó világ és konfliktusai, 1990-től napjainkig</p> <p>Természetesen ez bőven túlmutat a 9. évfolyam tananyagán, de a változások lényegét és mozgatórugóit általános iskolai tanulmányaikból meg fogják érteni a tanulók.</p> <p>Érdemes itt a narratív pedagógia, a történetmesélés módszerére is támaszkodni ennél a korosztálynál. Ebben még a Wikipédia történeti része is segít a Kongói Demokratikus Köztársaságra vonatkozóan. Amelyet a tanulókkal szövegértés keretében közösen lehet feldolgozni.</p>			

3.3 óra – összefoglalás, az óra lezárása	5 perc	Tanári ismétlő kérdések	szóbeli
A legfontosabb gondolatok elismétlése, rögzítése.			
4. – Afrika kultúrája			
4.1 óra – Ráhangelődés, rövid történeti ismétlés	5 perc	Tanári kérdések, tanulói reflexiók	történelem atlasz nyomtatott és/vagy online változat
Az előző alkalom óta eltelt idő függvényében érdemes kicsit feleleveníteni az ismereteket.			
4.2 óra – Projekt munka	25-30 perc	Tanári irányítás, segítség	IKT eszközök kis csoportos használata, laptop, számítógép, mobiltelefon. Jegyzetfüzet, írószer
<p>Ülésrend szerint 4-5 fős csoportokban az a feladata a tanulóknak, hogy a Google Térkép (Maps) különböző térkép rétegeinek, a megnyitható fényképeinek segítségével vizsgálódjanak és szerezzenek ismereteket a Kongói Demokratikus Köztársaságról. Egy-egy igazán érdekes dolgot osszanak meg az osztállyal.</p> <p><u>Kérdések, amelyekre válaszokat kell keresniük:</u> Milyen éghajlati övben helyezkedik el az ország? Milyen a domborzata? Milyen nagy városokat találunk a térképen? Mi a különbség az óceán közeli és a szárazföldi lévő régiók között? Mekkora ez az ország Magyarországhoz képest? Mekkora a népessége? (Wikipédia) Milyen az úthálózata?</p> <p>Keressenek a tanulók fényképeket a Google térképen és próbálják meghatározni annak igazság tartalmát. Mit mutat meg egy fénykép, miért, kinek a szemszögéből? (Az ikonográfiai elemzés alapjai a történelem tantárgyhoz is kellene)</p> <p>Keressék meg a tanulók a NatGeo éjszakai világtérképét az alábbi honlapcímen és elemezve a látottakat egészítsék ki az órán végzett kutatásukat. https://blog.education.nationalgeographic.org/2013/02/04/exploring-earth-at-night/</p>			

4.3 óra – összefoglalás, az és az éves projekt lezárása	10-15 perc	Tanári ismétlő kérdések, összefoglalás	szóbeli
A legfontosabb gondolatok elismétlése, rögzítése.			